

รูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

อมรรัตน์ วงศ์สารภี¹ เกรียงศักดิ์ สร้อยสุวรรณ² พรสวรรค์ ศิริภักย์นาภรณ์³

พรหมพงษ์ มหพรพงษ์⁴ และยิ่งศักดิ์ คชโคตร⁵

^{1,2,3,4,5}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

อีเมล ¹amornrat5445@gmail.com

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 17 พฤษภาคม 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 15 กุมภาพันธ์ 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการ ในสถานการณ์โควิด-19 ศึกษารูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ และประเมิน รูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้พิการ ผู้ดูแลผู้พิการ และเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและมนุษย์ จำนวน 280 คน และทำการสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผล การศึกษาพบว่า 1) สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในสถานการณ์โควิด-19 ส่วน ใหญ่อยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์พบว่า ผู้บริหารมี นโยบายในการพัฒนา โดยผู้บริหารและบุคลากรได้ทำการนิเทศติดตามผล และมีการกระตุ้นให้บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มี ความพิการ เพื่อช่วยสนับสนุนการให้เด็กพิการมีความตั้งใจในการเรียนออนไลน์มากขึ้น และพัฒนา คุณภาพชีวิตของเด็กให้เท่าเทียมกับเด็กปกติได้ดี 3) ผลประเมินรูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการ จัดการศึกษาออนไลน์พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ จึงผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาผู้พิการ, การจัดการศึกษาออนไลน์, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Model for Development of Persons with Disabilities by Online Education Management “Northeastern region”

Amornrat Wrongsaraphee¹, Kriangsak Soisuwan², Pornsawan Sirikanchanaporn³, Pormpong Mahapornpong⁴, and Yingsak Kotchakot⁵

^{1,2,3,4,5}Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

E-mail: ¹amornrat5445@gmail.com

Received: May 17, 2021

Revised: February 10, 2022

Accepted: February 15, 2022

Abstract

This study aimed; To study the condition and problems of education management for the development of people with disabilities in the COVID-19 situation. To study the development model of people with disabilities through online education management, and assess the model for the development of people with disabilities through the provision of online education. The samples used in the study were school administrators, teachers of the disabled, caretakers of the disabled, and 280 social and human development staff, and interviewed 8 people. The using questionnaires and the interview form as a study tool. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study showed that; 1) Conditions and problems of education management for the development of disabled people in the COVID-19 situation, most of them are on a large scale. 2) The development model for people with disabilities through online education was found. Management has a policy of developing the executives and personnel have supervised and followed up and encouraging personnel and related persons to share and learn about learning management through online channels of learners with disabilities to help recreation and make children with disabilities more willing to study online and improve the quality of life of children to be equal to normal children. 3) The results of the evaluation of the development model for people with disabilities through online education management found that all aspects are appropriate and useful, therefore passed the assessment criteria.

Keywords: Disability Development Model, Online Education Management, Northeastern Region

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศเนื่องจากเป็นกระบวนการสร้างคนให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งองค์กรหลักที่มีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือสถานศึกษาโดยบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา จะต้องร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพให้มากที่สุด เพื่อนำไปสู่แนวทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพถือเป็นการสร้างพลังสมองของผู้เรียนนำไปสู่การปฏิรูปการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดีมีความรู้ ความชำนาญและมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครูการเป็นครูจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นทั้งสำหรับบุคคลแต่ละคนรวมถึงการพัฒนาคนพิการเพื่อสังคม ประเทศชาติโดยรวม (Thep Arak, 2011)

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารหรือดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมถึงคนพิการเพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่รัฐบาล

มุ่งเน้นคำว่า “คุณภาพ” (Office of Nation Education Standards and Quality Assessment, 2009) เพื่อเพิ่มพูนทักษะต่อไปในอนาคต และสามารถเป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและอาชีพโดยขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถความสนใจของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนที่ให้การสนับสนุนที่มุ่งเน้น ให้นักเรียนผลิตเพื่อการบริโภคในโรงเรียนมากกว่าการเรียนรู้ หรือการที่นักเรียนจะนำไปประกอบอาชีพได้ ช่วยให้เด็กนักเรียนที่จบการศึกษา แล้วนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง ของทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม (Apaijai, 2017)

สำหรับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ นั้นมีความสำคัญยิ่งต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ ของศูนย์การศึกษาพิเศษซึ่งควรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่นำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษและความเป็นผู้นำของผู้บริหารในการพัฒนาพร้อมทั้งบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Saratana, 2003) เพื่อเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษมีคุณภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สามารถเป็นต้นแบบของ

จัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษได้ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทุกประเภททุกระดับ เพราะการจัดการศึกษาล้วนมีเป้าหมายที่สำคัญคือ “ผู้เรียน” ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น (Office of the Education Council, 2020)

นอกจากนี้จากสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ได้รับการประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) Ministry of Education, 2020) ซึ่งเชื้อไวรัสได้แพร่ไปยังประเทศและดินแดนต่าง ๆ มากมายแม้จะยังไม่ทราบเกี่ยวกับต้นตอของการเกิดโรคไวรัสโควิด-19 แต่เป็นที่ทราบว่าไวรัสชนิดนี้ถ่ายทอดผ่านการสัมผัสโดยตรงกับฝอยละออง (Droplet) จากลมหายใจของผู้ติดเชื้อ (ที่เกิดจากการไอและจาม) และการที่บุคคลสัมผัสพื้นผิวที่มีเชื้อไวรัสปนเปื้อน แล้วไปสัมผัสบริเวณใบหน้าของตนอีกที (เช่น ตา จมูก ปาก) (Allais & Shalem, 2021) ขณะที่โรคไวรัสโควิด-19 กำลังแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาในการจัดการศึกษาของคณพิการสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อลดผลกระทบของการระบาดและสนับสนุนมาตรการต่าง ๆ ตามมาตรการป้องกันการแพร่

ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโควิด-19 อาจทำให้การจัดการศึกษาของคณพิการมีปัญหาในการเข้าถึงการศึกษา และทำให้การเรียนการสอนที่ไม่ต่อเนื่องรวมทั้งการดูแลไม่ให้นักเรียนนักศึกษา และเจ้าหน้าที่ถูกติตราหาคิดเชื่อซึ่งโรคไวรัสโควิด-19 ด้วยสภาพสถานศึกษาที่ไม่เอื้อหนุนต่อการเรียนรู้ต่อการจัดการศึกษาของคณพิการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษให้มีคุณภาพและมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ เพื่อให้คณพิการ สามารถศึกษาผ่านออนไลน์ได้ตามมาตรการของสถานศึกษา พร้อมทั้งลดปัญหาการหยุดเรียนกลางคันของเด็กเพื่อคุ้มครองเด็กและเจ้าหน้าที่จากการเลือกปฏิบัติให้สามารถมีการศึกษาที่ดีได้ (Ministry of Education, 2020)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาคณพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์เพราะด้วยสภาพสถานศึกษาที่ไม่เอื้อหนุนการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาของคณพิการเพื่อพัฒนาคณพิการในสถานการณ์โควิด-19 จึงเป็นปัญหาของการวิจัยครั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษให้มีคุณภาพและมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษดังนั้นรูปแบบรูปแบบการพัฒนาคณพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์จึงมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาหนี้เพื่อให้ได้รูปแบบจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณพิการที่จะ

ให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำเทคนิควิธีการที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคนพิการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในสถานการณ์โควิด-19
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์

นิยามศัพท์

1. รูปแบบจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการ หมายถึง การพัฒนาองค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการซึ่งเป็นระบบต่าง ๆ ในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ สามารถอธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบของโรงเรียนนำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ ในด้านการจัดการศึกษาออนไลน์อย่างเหมาะสม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม และสติปัญญา ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19

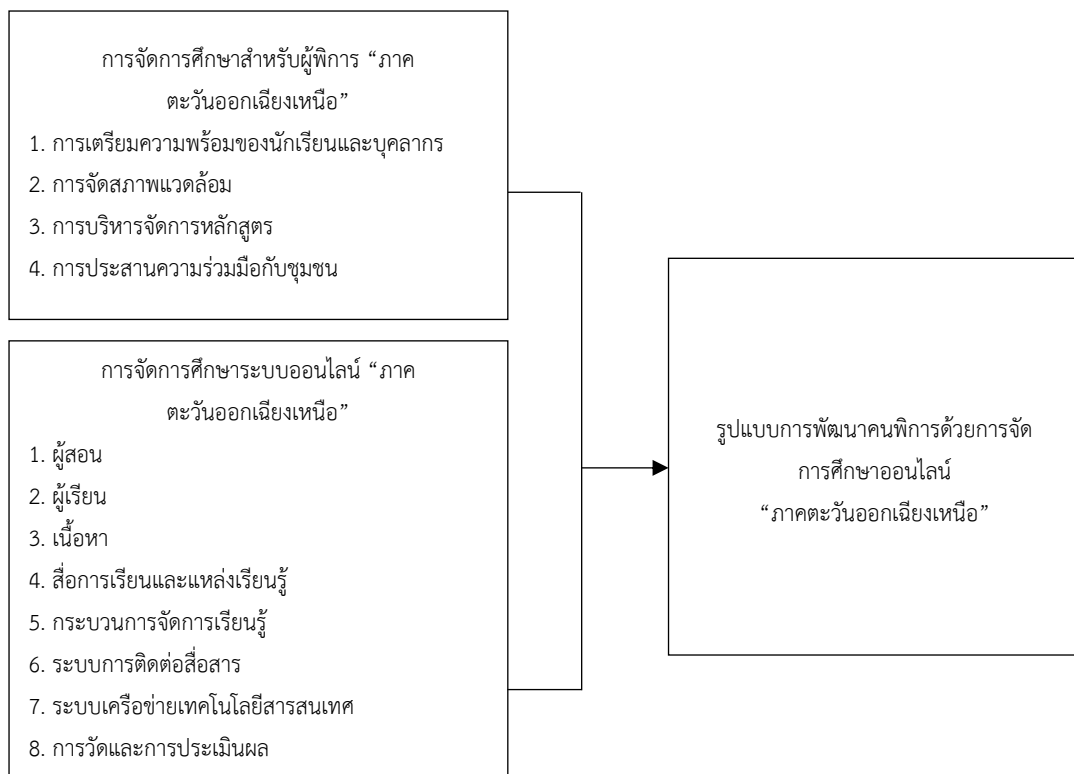
3. สภาพปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาของคนพิการหรือสิ่งที่เป็นข้อขัดขวางมิให้สนองตอบต่อความต้องการของคนพิการต่อการศึกษาเรียนรู้

4. การจัดการศึกษาออนไลน์ หมายถึง การออกแบบการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยมีบทเรียนต่าง ๆ ในรูปแบบสื่อสมอ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการศึกษาของคนพิการ สามารถเรียนรู้โต้ตอบกับบทเรียนและผู้สอนได้อย่างอัตโนมัติและยังสามารถพัฒนาคนพิการให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์

5. การสร้างรูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ หมายถึง กระบวนการการให้บริการทางการศึกษาของคนพิการในรูปแบบออนไลน์ตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะต้องมีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการ วิจัยเชิงปริมาณ การดำเนินการวิจัย ครั้งนี้ได้ทำการศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่างจากระดับผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 20 คน ผู้พิการ จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นผู้พิการ ประเภททางการได้ยิน 50 คน ผู้พิการประเภท การเคลื่อนไหว 50 คน ผู้ดูแลผู้พิการ จำนวน 100 คน และเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและมนุษย์ จำนวน 40 คน จากหน่วยงานใดทั้ง 20 แห่ง รวมทั้งสิ้น 280 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified

Sampling) และทำการคำนวณสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามในการวิจัยและการพัฒนา เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ประสานขอความร่วมมือจากศูนย์การศึกษา พิเศษในแต่ละแห่งทั้ง 77 แห่ง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ ที่กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ ตามที่ทำการสุ่มตัวอย่างไว้ และเข้าดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำร่างรูปแบบการ พัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน โดยมีการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้ มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก สาขารัฐประศาสนศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีประสบการณ์การทำงานมาไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นนักวิชาการ หรืออาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการอย่างไร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิธีดำเนินการ วิจัยเชิงคุณภาพการ สัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน และ ผู้ปกครองหรือผู้อุปการะ ของศูนย์การศึกษา พิเศษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น 8 คน แบ่งเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คุณสมบัติในการคัดเลือก เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 3 ปีขึ้นไป ใน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน ซึ่งเป็น ผู้อำนวยการและอาจารย์ประจำภาควิชา โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการพัฒนาเครื่องมือ โดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลในครั้งนี้ ได้ประสานขอความร่วมมือจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในแต่ละแห่งทั้ง 77 แห่ง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ ที่มีกลุ่มประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างอาศัยอยู่ตามที่ทำการสุ่มตัวอย่างไว้ และเข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจาก

นั้นได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษา ออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมีการบันทึกเสียง บันทึกภาพ และการบันทึกย่อ ระหว่างการประชุม แล้วดำเนินการจัดทำ รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ และ จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องกับ แบบสัมภาษณ์โดยมีการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการ อย่างน้อย 3 ปี เป็นนักวิชาการและ เป็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร สถานศึกษาเฉพาะความพิการ มีประสบการณ์ อย่างน้อย 5 ปี และเป็นนักวิชาการที่มีคุณวุฒิ ด้านการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ และ ด้านการบริหารองค์การ ซึ่งมีประสบการณ์ อย่างน้อย 3 ปี

ผลการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาผู้ พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ” ทั้ง 4 ระยะ สามารถ สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 จากการศึกษาสภาพและ ปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณพิการใน สถานการณ์โควิด-19 ทั้ง 2 ขั้นตอน สามารถ สรุปได้ว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน และผู้ปกครองหรือผู้อุปการะ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้พิการ ผู้ดูแลผู้พิการ และเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและมนุษย์ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70 อายุ 46–49 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 ประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 และ มีรายได้ต่อเดือน 15,000–30,000 บาทจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 53.90

1.2 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ แต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมา โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสามารถศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามศักยภาพเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และผู้บริหารมีความเข้าใจในระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความพิการ ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องที่มีความ

ความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ของผู้เรียนที่มีความพิการ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการนำผลการคัดกรองเด็กพิการจัดทำแผนการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์เฉพาะบุคคล เพื่อจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ของผู้เรียนที่มีความพิการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการให้กับนักเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมา โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการจัดห้องเรียนพิเศษห้องเสริมวิชาการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 รองลงมา สังคมยอมรับให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและให้โอกาสเด็กในการเรียนรู้และอยู่ในสังคมร่วมกัน

อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียน (เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปศึกษา เป็นต้น) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมา ดำเนินงานเป็นเชิงระบบ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนการทำงานอย่างยืดหยุ่นโดยยึดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

1.3 ความคาดหวังในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ แต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียน และบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า คาดหวังให้โรงเรียนมุ่งมั่น เป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์สำหรับผู้เรียนที่มีความพิการ คาดหวังให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ และคาดหวังให้ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการนำผลการคัดกรองเด็กพิการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์

เฉพาะบุคคลเพื่อจัดหาสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 รองลงมา คาดหวังให้โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เฉพาะความพิการผ่านช่องทางออนไลน์อย่างเหมาะสมโดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยการเป็นคนดี มีพัฒนาการทางด้านปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และคาดหวังให้ครูผู้สอนมีข้อมูลในระบบของออนไลน์นักเรียนเป็นเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า คาดหวังให้มีการพัฒนาระบบข้อมูล และเครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 รองลงมา คาดหวังให้มีการสนับสนุนการจัดหาวัสดุ และอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ของผู้เรียนที่มีความพิการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และคาดหวังให้มีการเอื้ออำนวยต่อบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า คาดหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้ และมีโอกาสในการทำกิจกรรมคล้ายกับนักเรียนปกติอยู่ในระดับมาก

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมา คาดหวังให้มีการจัดห้องเรียนพิเศษห้องเสริมวิชาการในรูปแบบของการเรียนการสอนออนไลน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และคาดหวังให้สังคมยอมรับให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้โอกาสเด็กในการเรียนรู้ผ่านทางระบบออนไลน์ โดยการใช้เทคโนโลยีและอยู่ในสังคมร่วมกันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79

ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่าคาดหวังให้มีการสื่อสารในองค์กรอย่างทั่วถึง และทันเหตุการณ์โดยใช้รูปแบบออนไลน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 รองลงมาคาดหวังให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และคาดหวังเผยแพร่ข่าวสารช่องทางที่เหมาะสมในข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนผ่านทางระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

2. วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

จากระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยการวิเคราะห์ถึงความต้องการพัฒนา ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการพัฒนาคนพิการ ด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์

และความคาดหวังในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ ในสถานการณ์ไวรัสระบาดโควิด-19 เพื่อศึกษาแนวทางเชิงนโยบาย ที่ส่งผลกับการศึกษา โดยทำการศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์พบว่า มีข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์แต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร พบว่า โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ไวรัสระบาดโควิด-19 โดยเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้ร่วมประชุมเพื่อจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเฉพาะความพิการ ให้มีความเหมาะสมโดยมุ่งพัฒนาทางด้านปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย ผ่านช่องทางออนไลน์เฉพาะบุคคล (IEP) โดยการจัดหาสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยส่งเสริมในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ไวรัสระบาดโควิด-19 มากที่สุด

ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และ ครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ ต้องปรับตัวกับวิถีชีวิตและปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความจำเป็นของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและ

พฤติกรรม เนื่องจากเด็กพิการมักมีปัญหาการสื่อความหมายและภาษาของแต่บุคคลจึงไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนเท่าที่ควร ดังนั้นหากสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนไม่น่าสนใจจะไม่สามารถดึงดูดเด็กได้ เด็กจะไม่สนใจเรียนในทันทีครูจึงต้องเน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทางเลือก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรพบว่า เด็กพิเศษแต่ละคนมีความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน ครูการศึกษาพิเศษและผู้ปกครองจำเป็นต้องร่วมกันวางแผนและปรับหลักสูตรให้เข้ากับสถานการณ์และให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อาจแบ่งเป็น 3 ลำดับ คือ 1) ขั้นตอนการเตรียมพร้อม 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การติดตามประเมินผล โดยในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอน จะต้องทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคในการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อวางลำดับขั้นตอนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนต่อไป ต่อไปการจัดการเรียนการสอนต้องมีการลำดับกิจกรรมในการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจนในแต่ละวัน สลับกับการพัก โดยตารางกิจกรรมควร

คล้ายคลึงกับตารางที่โรงเรียนจัดการเรียนการสอน เพราะจะทำให้นักเรียนรู้สึกคุ้นเคย และไม่ต้องปรับตัวมากนัก และทำการติดตามประเมินผลผู้สอน และผู้ปกครองต้องทำการร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของเด็ก เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในการนำไปวิเคราะห์ต่อไป

ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน พบว่า การประสานความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนช่วยผู้ปกครองเด็กพิการเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กพิการจะได้รับการให้กำลังใจ และการหยิบยื่นโอกาสต่าง ๆ เพื่อเอื้อต่อการสามารถพัฒนาของเด็กพิการต่อไปได้จนเต็มศักยภาพ โดยการประสานความร่วมมือกับชุมชนจากการสนับสนุนงบประมาณ และจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อในการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็กพิการออกมาเล่นภายนอกนอกบ้าน เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกับคนพิการได้ ซึ่งถือเป็นการฝึกทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมหรืองานที่เด็กพิการต้องร่วมกิจกรรมด้วยนั้นมีความหมายหรือการเรียนรู้แฝงอยู่ เช่น การเป็นคนดีไม่เป็นภาระของสังคม และการแบ่งปัน เป็นต้น

2.2 ความคาดหวังในการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ พบว่า มีข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์แต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษา

พิเศษ มีความคาดหวังไปในทิศทางเดียวกันคือ ต้องการให้โรงเรียนมุ่งมั่นเป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ สำหรับผู้เรียนที่มีความพิการผ่านช่องทางออนไลน์ โดยต้องการให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำความรู้ทางด้านการสอนออนไลน์มา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ของผู้เรียนที่มีความพิการ และจัดทำแผนการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เฉพาะบุคคล (IEP) ที่เหมาะสมกับเด็กพิการแต่ละบุคคลโดยมุ่งพัฒนาเด็กพิการให้เป็นคนดี มีพัฒนาการทางด้านปัญญา มีความสุข ที่สอดคล้องกับความเป็นไทย

ด้านบริหารการจัดการสภาพแวดล้อม พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนคาดหวังให้โรงเรียนมีการเอื้ออำนวยต่อบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งสื่อ สถานที่ อุปกรณ์และงบประมาณ ในการนำมาจัดกิจกรรมการที่สามารถมอบหมายงานที่ทำได้ที่บ้าน เช่น กิจกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น ทำอาหาร ดูแลเสื้อผ้า เก็บที่นอน และกิจกรรมพัฒนาประสาทสัมผัส เช่น การปั้นแป้งโดว์ การฝึกปีกลูกบอลยาง การเป่าสีน้า และกิจกรรมออกกำลังกาย เช่น เดินเล่น เล่นเกม หาดของ ร้องอยู่กับที่ ยืดเส้นยืดสาย เป็นต้น หากกิจกรรมดังกล่าวได้รับการสนับสนุน สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนจะมีความสนุกสนานมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ คาดหวังให้มีการสนับสนุนการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ ต่อความต้องการในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ และการประสาน และพัฒนาเครือข่าย การศึกษาในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการในทางที่ดีขึ้น

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษคาดหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้ และมีโอกาสในการทำกิจกรรมคล้ายกับนักเรียนปกติ ซึ่งเน้นทางด้านวิชาการ การสร้างทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ และการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อคาดหวังให้สังคมยอมรับให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและให้โอกาสเด็กพิการในการเรียนรู้และอยู่ในสังคมร่วมกัน

ด้านการประสานความร่วมมือกับ ชุมชน พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ คาดหวังให้มีการสื่อสารในองค์กรอย่างทั่วถึงและทันเหตุการณ์ โดยการพัฒนาคนพิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ในแต่ละครอบครัว ตลอดจนเป็นแรงผลักดันให้แต่ละครอบครัวมีกำลังใจในการพัฒนาเด็กพิการต่อไป ในการปลูกฝังจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคม และเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก

พิการ ซึ่งจะช่วยพัฒนาการอยู่ร่วมสังคมของเด็กพิการกับเด็กปกติได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อายุ ไม่เกิน 40 ปี และ 46-49 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และมีรายได้ต่อเดือน 15,000-30,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์/นโยบาย แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ชัดเจนในการ

พัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารและบุคลากรมีการนิเทศติดตามผล มีการสร้างขวัญและการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการสื่อสารในองค์กรอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และมีการดำเนินงานเป็นทีมของคณะกรรมการจัดการเรียนของผู้เรียนที่มีความพิการในการชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและการมอบหมายงานอย่างชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษาและการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์เรียนการสอนให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมา มีการพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน อยู่ใน

ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการให้กับนักเรียน และมีการจัดแผนงบประมาณและค่าของงบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่าจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียน (เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปศึกษา เป็นต้น) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 รองลงมา รายงานผลการประเมินนักเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์และความก้าวหน้า และมีการจัดสอนเสริมให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติมีความเหมาะสมกับความต้องการเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่ากำหนดบทบาทหน้าที่ ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมา มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทีมงานประสานให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือการประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายพร้อมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินงานเป็นเชิงระบบ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และเน้นการทำงานและการมีส่วนร่วมมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชนและปกครอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30

2.2 การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” จากขั้นตอนที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยการใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD) ซึ่งพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน พบว่ามีข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ปัจจัยที่ส่งผลการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร พบว่า หลักสูตรและการเรียนการสอนออนไลน์ ต้องมีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเฉพาะความพิการที่มุ่งพัฒนาทางด้านปัญญา ให้เด็กมีความสุข และกิจกรรมยาทที่สอดคล้องกับสังคมไทย โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องทำการอบรม

การใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียน การเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาออนไลน์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย กลยุทธ์ของประเทศไทย

ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อมพบว่า เป็นสภาพแวดล้อมภายในบ้าน และชุมชน เพื่อเด็กต้องเรียนรู้ออนไลน์ในบ้าน ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมต้องเริ่มจากสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการจัดบ้านให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนออนไลน์ โดยผู้ปกครองร่วมสนทนาพูดคุยกับครูผู้สอนเพื่อร่วมกันทำให้สภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์ดีขึ้น นอกจากนั้นชุมชนยังต้องเอื้อต่อการเรียนออนไลน์ด้วยโดยเป็นชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อช่วยสนับสนุนการเด็กพิการให้มีความตั้งใจในการเรียนออนไลน์มากขึ้น และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องใช้หลักสูตรเน้นการบูรณาการเพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมความคิด ทักษะของคนพิการ เช่น การสอนทักษะศิลปะ ทักษะการอยู่ในสังคม พลศึกษาและนันทนาการผ่านการออนไลน์ โดยการปฏิบัติกิจกรรมและเน้นให้ผู้เรียนทำตามโดยดูครูผู้สอนเป็นตัวอย่าง เพื่อความสนุกสนานในการเรียนรู้ ภาษา นิเวศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งกระบวนการ

หลักสูตรจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าในตัวเอง และเด็กพิการสามารถดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้อย่างปกติสุข ทำให้เด็กพิการกระจายโอกาสทางการศึกษาสู่ท้องถิ่นมากขึ้น

ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนพบว่า ชุมชนเป็นสังคมข้างนอกแรกที่เด็กพิการได้พบเจอ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาจะเป็นการสอนแนวคิดประชาธิปไตยหรือเสรีภาพในการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการเนื่องจาก เด็กพิการจะได้เห็นการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติร่วมประเมิณผล และร่วมรับประโยชน์จากชุมชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การเข้าช่วยเหลือเด็กพิการ การสอนอาชีพ ทำให้เด็กพิการรู้คุณค่าของตนเองและส่งเสริมต่อการช่วยเหลือให้กับผู้อื่นได้ในอนาคต

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

จากการประเมินรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อตรวจสอบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กร รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน ตรวจสอบด้านความเหมาะสม มี

ความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” พบว่า ด้านความเป็นไปได้ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ผ่านเกณฑ์รูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

ระยะที่ 4 รูปแบบการนำไปปรับใช้การพัฒนาผู้พิการ ด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

รูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อนำไปปรับใช้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียน ผู้บริหาร และบุคลากรได้ทำการนิเทศติดตามผล มีการสร้างขวัญและการดำเนินการโดยการสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยี และการส่งเสริมการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการให้บ่อยมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ ทำให้การสื่อสารในองค์กรทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ThongPreecha (2019) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการการเรียนการสอนเป็นไปตามนโยบาย และแนวทางของรัฐบาลใน

การเตรียมความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา

2. ด้านบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษาและการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ให้ทันสมัยมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการให้กับนักเรียน เนื่องจากได้งบประมาณเพื่อนำมาบริหารเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maturos (2021) ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 พบว่า ผู้บริหารต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยีโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไป

3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ กระตุ้นให้เด็กพิการสนใจในการเรียนการสอนออนไลน์มากขึ้นปรับปรุงการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์มีความก้าวหน้า ในการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Williams (1988) ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้ของครูในชั้นเรียนปกติในเรื่องการเตรียมตัว เพื่อทำงานในชั้นเรียนร่วม พบว่า ความก้าวหน้าทางวิชาการ

และอาชีพ ความต้องการเพื่อน ครูที่รักและเอาใจใส่ตลอดจนความต้องการ ความช่วยเหลือทางด้านทุนการศึกษา การรักษาพยาบาลความพิการของตน อีกทั้งสอดคล้องกับ Pungbour (2019) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาอินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชัน Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง และสร้างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน มีการวางแผน และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และมีทีมงานประสานให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ อาทิเช่น การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายพร้อมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมตามความสามารถของผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เท่าเทียมกับเด็กปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Latham (1997) ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติ และความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนร่วมของครู และผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ พบว่า ครูการศึกษาพิเศษที่มีความเชื่อว่า การจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูล ข่าวสาร และประชาสัมพันธ์ อีกทั้งสอดคล้องกับ Tiebpan (2019) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อ

ยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้พบว่า การบริหารงานวิชาการไปทดลองใช้ โดยสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน โดยได้ผลการประเมินคุณภาพความสามารถของผู้เรียนด้วยการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการงานวิจัยสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกับโรงเรียน และควรได้รับการบูรณาการการสอนความรู้คู่คุณธรรม อีกทั้งการนำไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทของแต่ละสถานศึกษาตลอดจนมีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในสถานการณ์โควิด-19 สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1.1 ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร มีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผลประเมินการปฏิบัติงานยังพบสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นทางโรงเรียนได้พยายามปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัส

โควิด-19 โดยการร่วมประชุมเพื่อจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเฉพาะความพิการ ให้มีความเหมาะสมโดยมุ่งพัฒนาทางด้านปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทยสอดแทรก ดังนั้นเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษจึงต้องทำการคัดกรองเด็กพิการ เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์เฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมแต่ละบุคคล และจัดหาสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนที่มีความพิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ThongPreecha (2019) ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พบว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาด ในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา

1.2 ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม มีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณิตการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการให้กับนักเรียนได้ดี ซึ่งครูผู้สอนจะต้องแก้ไขสถานการณ์โดยการสอบถามความพร้อมของ

ผู้ปกครองเด็กแต่ละคน และบอกให้ประชุมกับผู้ปกครองเด็กให้ทราบถึงวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน เพื่อเตรียมพร้อมกับการเรียนการสอนออนไลน์ ดังนั้นครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษต้องปรับตัวกับวิถีชีวิตและปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความจำเป็นของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและพฤติกรรม เนื่องจากเด็กพิการมักมีปัญหาการสื่อความหมายและภาษาของแต่ละบุคคลจึงไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนเท่าที่ควร ดังนั้นหากสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ไม่น่าสนใจจะไม่สามารถดึงดูดเด็กได้ เด็กไม่ตั้งใจเรียนครูจึงต้องเน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และต้องมีการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนเป็นระยะเพื่อประเมินผล และบันทึกการเรียนการสอนออนไลน์ในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Connolly (2007) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางในการยอมรับและการสื่อสารในการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับครอบครัวของนักเรียนพบว่า จากการสัมภาษณ์ครูและผู้ปกครองแต่ละคู่จะได้คำตอบที่คล้ายกัน คือ หากมีการทำงานที่ร่วมมือใกล้ชิดกันของครูและครอบครัวจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนไปในทางบวกเพิ่มมากขึ้น

1.3 ด้านการบริหารจัดการ หลักสูตร มีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณิตการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 อยู่ในระดับมาก

อาจเป็นเพราะ เด็กพิเศษแต่ละคนมีความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน ครูการศึกษาพิเศษและผู้ปกครองจำเป็นต้องร่วมกันวางแผนและปรับหลักสูตรให้เข้ากับสถานการณ์และให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งพบว่า หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนในแบบออนไลน์ต้องแบ่งเป็น 3 ลำดับ คือ 1) ขั้นตอนการเตรียมพร้อม 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การติดตามประเมินผล ซึ่งแต่ละขั้นตอนครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ จะต้องทำการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ในการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อวางลำดับขั้นตอนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนต่อไป เพื่อให้มีลำดับกิจกรรมที่ชัดเจนในแต่ละวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiyon (2016) ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่าผู้บริหาร และครูยุคใหม่ต้องมีบทบาทที่สำคัญ คือ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมมา เป็นผู้ นำที่ วาง แนวทาง การปฏิบัติงานของบุคลากร ต้องมีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการเชิงรุก และปรับองค์โครงสร้างให้แสวงหาความรู้ ปฏิบัติและนำประสบการณ์มาใช้ในการเตรียมความพร้อม

1.4 ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน มีสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณาธิการในสถานการณ์โควิด-19 อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้เกี่ยวข้องทุก

ฝ่ายร่วมกัน วางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และปรับเปลี่ยนการทำงานอย่างยืดหยุ่นโดยยึดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ โดยการประสานความร่วมมือกับชุมชนจากการสนับสนุนงบประมาณและจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อในการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็กพิการออกมาเล่นภายนอกนอกบ้าน เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกับคนพิการได้ ซึ่งถือเป็นการฝึกทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมหรืองานที่เด็กพิการต้องร่วมกิจกรรมด้วยนั้นมีความหมายหรือการเรียนรู้แฝงอยู่ เช่น การเป็นคนดีไม่เป็นภาระของสังคม และการแบ่งปัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phanpattanakul (2011) ทำการศึกษาเรื่อง พัฒนารูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ชุมชนมีจิตอาสาช่วยเหลือโรงเรียน โดยช่วยโรงเรียนแก้ปัญหาตามสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. การสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

จากการสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ แต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์/นโยบายแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในครั้งนี้ โดยผู้บริหารและบุคลากรได้ทำการนิเทศติดตามผล มีการสร้างขวัญและการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน และมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการ ทำให้การสื่อสารในองค์กรทันต่อเหตุการณ์ เห็นได้จากการมีงานดำเนินงานเป็นทีมของคณะกรรมการจัดการเรียนของผู้เรียนที่มีความพิการในการชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและการมอบหมายงานอย่างชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้เรียนที่มีความพิการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maturros (2021) ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอแนวคิดการบริหารจัดการเรียนการสอนระบบออนไลน์ที่เหมาะสมในยุค

COVID-19 พบว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน การบริหารจัดการต่อการเรียนการสอนสามารถเข้าถึงของนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้อาจารย์ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ในการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อไป

2.2 ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 ครั้งนี้ มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษา และการจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์เรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยการใช้สื่อการสอนทางเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น และมีการอัปเดตข้อมูลในการเรียนการสอนให้ทันสมัย และโรงเรียนได้มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาการให้กับนักเรียน เนื่องจากได้งบประมาณเพื่อนำมาบริหารเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Agthe (1980) ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่และครูในงานด้านวิชาการ พบว่าเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูและประสานงานเป็นหมู่คณะมากขึ้น

2.3 ด้านการบริหารจัดการ
หลักสูตร พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ อยู่ในระดับ
มาก อาจเนื่องมาจากกิจกรรมส่งเสริม
ความสามารถของนักเรียน (เช่น ดนตรี กีฬา
ศิลปศึกษา เป็นต้น) สามารถกระตุ้นให้เด็ก
พิการสนใจในการเรียนการสอนออนไลน์มาก
ขึ้น โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาให้
น่าสนใจ มีความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับ
การเรียนการสอน และเน้นที่การฝึกทักษะของ
ผู้เรียน โดยดึงความสามารถของผู้เรียนออกมา
เนื่องจากผลรายงานการประเมินนักเรียน เพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอนผ่านช่องทาง
ออนไลน์มีความก้าวหน้า แสดงให้เห็นว่า
การเรียนการสอนออนไลน์สามารถจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ และปฏิบัติได้มีความเหมาะสมกับ
ความต้องการเด็กที่มีความบกพร่องใน
การเรียนรู้ การจัดการศึกษาสำหรับ
บุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วย
รูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถ
ของบุคคลนั้น โดยเกิดจากความเข้าใจในตัว
ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ Pungbour (2019) ทำการศึกษา
เรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชา
อินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชัน Google
classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 พบว่า บทเรียนออนไลน์ วิชาอินเทอร์เน็ต
ด้วยแอปพลิเคชัน Google Classroom
สำหรับนักเรียน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตาม
เกณฑ์ และสร้างความพึงพอใจของนักเรียนโดยดึง

ความสามารถของผู้เรียนออกมาที่มีต่อการ
เรียนหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการประสานความร่วมมือ
กับชุมชน พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การบริหารจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำโรงเรียนเฉพาะความพิการ อยู่ในระดับ
มาก อาจเนื่องมาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาค
ส่วน ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่โดยมี
การวางแผน และได้รับความร่วมมือจากทุก
ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีทีมงานประสานให้
คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ อาทิเช่น
การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายพร้อม
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง
การดำเนินงานเป็นเชิงระบบ โดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน และระดมทรัพยากรและการลงทุน
เพื่อการศึกษา จากผู้เกี่ยวข้องในสาขาชุมชน
และปกครอง ทำให้การเรียนการสอนออนไลน์
กับเด็กพิการมีกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม ช่วย
สนับสนุนการเด็กพิการให้มีความตั้งใจใน
การเรียนออนไลน์มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรม
ตามความเหมาะสม ตามความสามารถควร
เริ่มต้นด้วยกิจกรรมเบา ๆ ใช้ปริมาณน้อย ๆ
และวิธีการง่าย ๆ เมื่อร่างกายปรับตัวดีขึ้นแล้ว
จึงค่อยๆ เพิ่มปริมาณความยากขึ้นตามลำดับ
ของการพัฒนาการของสภาพร่างกายและจิตใจ
ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงขึ้น และพัฒนา
คุณภาพชีวิตของเด็กให้เท่าเทียมกับเด็กปกติ
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Latham (1997)
ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติ และความเชื่อ
เกี่ยวกับการเรียนร่วมของครู และผู้บริหาร
สถานศึกษาในด้านการให้บริการ พบว่า ครู

การศึกษาพิเศษที่มีความเชื่อว่า การจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูล ข่าวสาร และประชาสัมพันธ์

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

พบว่า ผลประเมินรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อตรวจสอบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์การ พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ผ่านเกณฑ์รูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wangsitthidet (2016) ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย พบว่า

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประสบการณ์อยู่ในระดับดีมาก โดยมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมมีความคิดเห็นของระดับคุณภาพความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้พิการ ผู้ดูแลผู้พิการ และเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและมนุษย์ ทุกฝ่ายได้ร่วมทำการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้พิการด้วยการจัดการศึกษาออนไลน์ “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้พิการเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนการจัดการศึกษาออนไลน์ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์และส่งเสริมให้เด็กพิการอยู่ในสังคมและมีอาชีพได้เหมือนเด็กปกติทั่วไป

2. จากการศึกษา พบว่า การเรียนการสอนออนไลน์ต้องปรับปรุงเรื่อย ๆ ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรศึกษาข้อมูลการเรียนการสอนออนไลน์ของต่างประเทศ และนำมาปรับใช้กับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดีขึ้นขณะเรียนออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- Agthe, R. R. (1980). The Elementary Principals Perceptions of their own and the TeacherRoles in Curriculum Decision Making. *Dissertation Abstracts International*, 40(6), 3076.
- Allais, S. & Shalem, Y. (2021). The shifting powers of educational knowledge: power relations between sociology and economics of education. *Curriculum Studies Journal*, 53(2), 197-211.
- Apaijai, N. (2017). *Education Management Model for Career Encouragement of Disadvantaged. Students in School under Royal Initiative*. (Doctoral Dissertation). Chiang Mai Rajabhat University. Chiang Mai.
- Chaiyon, S. (2016). Leaders of School Administrators in the 21st century. *Faculty of Education Journal Kalasin University*, 1(1), 304-306.
- Connelly, S. (2007). 'Education ain't for us': Using bourdieu to understand the lives of young white working-class men classified as not in education, employment or training. *Research in Post-Compulsory Education*, 25(2), 193-213.
- Latham, G. P. (1997). Precarious curve ahead: The effects of forced distribution rating systems on job performance. *Human Resource Management Review*, 26(2), 166-179.
- Matuross, S. (2021). Education to thailand 4.0 in the context of school administrations. *Rajapark Journal*, 15(40), 33-42.
- Ministry of Education. (2020). *Policy and focus of the Ministry of Education, fiscal year 2020*. Retrieved from <http://www.reo2.moe.go.th/home/index.php/login/201810-17-08-14-28/588-2563>.
- Office of Nation Education Standards and Quality Assessment. (2009). *Framework for external quality assessment in higher education*. Retrieved from <http://www.onesqa.or.th/th/contentdownload/972/?inputFilter=&TextSearch=&CategoryPageSize=10.=159&gotoPage=1&..>
- Office of the Education Council. (2020). *education information*. Retrieved from <http://www.onec.go.th/>.

- Phanpattanakul, S. (2011). *The development of an effective school administration model for the office Board of Basic Education*. (Master's thesis). Sripatum University, Bangkok, Thailand.
- Pungbour, S. (2019). *E-learning/google classroom application / E-learning achievement*. Educational Leadership and Human Resource Development, Chiang Mai Rajabhat University.
- Saratana, W. (2003). *Educational Administration*. (4th edition). Bangkok: Thipwisut.
- Thep Arak, P. (2011). *Principles of educational management*. Bangkok: Parbpim.
- ThongPreecha, J. (2019). Teaching and learning management during Covid - 19 pandemic in Wachirathamsatit School, Phra Khanong district, Bangkok, *Faculty of Education Journal Kalasin University*, 3(5), 315-320.
- Tiebpan, T. (2019). *Tharison Teappan Model Development of the Academic Administration to Enhance the Student Quality in the Charitable Schools of Buddhist Temples in Areas of Southern Provinces*. (Doctoral dissertation). Hatyai University, Songkhla, Thailand.
- Wangsitthidet, S. (2016). Changing Technics. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 10(25), 225-228.
- Williams, M. (1988) "The Effects of Cooperative Team Learning on Achievement and Student Attitude Algebra Classroom,". *Dissertation Abstracts International*. 49 (December). 3611-A.
- Yamane, T. (1967). Elementary Sampling Theory, Taro Yamane: *Physical Chemistry Chemical Physics*.